

PODSTAWY OPIEKI POŁOŻNICZEJ

1. METRYCZKA

Rok akademicki	2022/ 2023
Wydział	Nauk o Zdrowiu
Kierunek studiów	Położnictwo
Dyscyplina wiodąca (zgodnie z załącznikiem do Rozporządzenia Ministra NiSW z 26 lipca 2019)	Nauki o zdrowiu
Profil studiów (ogólnoakademicki/praktyczny)	Praktyczny
Poziom kształcenia (I stopnia/II stopnia/ jednolite magisterskie)	I stopnia
Forma studiów (stacjonarne/niestacjonarne)	Stacjonarne
Typ modułu/przedmiotu (obowiązkowy/fakultatywny)	Obowiązkowy/kierunkowy
Forma weryfikacji efektów uczenia się (egzamin/zaliczenie)	Zaliczenie Rozwiązanie przypadku w aplikacji „Wirtualny Pacjent” Egzamin OSCE Egzamin
Jednostka/jednostki prowadząca/e (oraz adres/y jednostki/jednostek)	Zakład Dydaktyki Ginekologiczno – Położniczej, ul. Litewska 14/ 16 Zakład Biologii Medycznej, ul Litewska 14/16

Kierownik jednostki/kierownicy jednostek	NZG - Dr n. med. Grażyna Bączek NZI - dr hab. n. o zdr. Gabriela Olędzka
Koordinator przedmiotu (tytuł, imię, nazwisko, kontakt)	dr n.o zdr. Agnieszka Iwan Zakład Dydaktyki Ginekologiczno-Położniczej agnieszka.iwan@wum.edu.pl
Osoba odpowiedzialna za sylabus (imię, nazwisko oraz kontakt do osoby, której należy zgłaszać uwagi dotyczące sylabusu)	Zakład Dydaktyki Ginekologiczno-Położniczej dr n.o zdr. Agnieszka Iwan agnieszka.iwan@wum.edu.pl Zakład Biologii Medycznej dr hab. n. med. Gabriela Olędzka ul. Litewska 14/16 dr n. med. i n. o zdr. Agnieszka Bzikowska-Jura abzikowska@wum.edu.pl
Prowadzący zajęcia	dr hab. n. med. Gabriela Olędzka dr n.o zdr. Agnieszka Bzikowska-Jura dr n.o zdr. Agnieszka Iwan dr n. o zdr. Mariola Błachnio dr n. o zdr. Elżbieta Łodygowska mgr Anna Kabala mgr Dorota Cholewicka mgr Elżbieta Pawłowska mgr Joanna Kiełbasińska mgr Joanna Kowalczyk-Nowakowska mgr Anna Durka mgr Magdalena Krauze mgr Marta Neneman mgr Anna Juszczyk mgr Ewa Mostowska lic. Magdalena Zdunicz-Skośkiewicz

	lic. Anna Smoczyńska lic. Elżbieta Dydek lic Marzena Wilczyńska mgr Jolanta Kowalska lic Wioletta Zwierzchowska mgr Olga Karczewska dr Sylwia Jarzynka dr Anna Koryszewska-Bagińska dr Magdalena Chmielewska-Jeznach dr Anna Minkiewicz-Zochniak dr Edyta Hendiger mgr Kamila Strom
--	--

2. INFORMACJE PODSTAWOWE			
Rok i semestr studiów	I rok, I i II semestr II rok, IV semestr	Liczba punktów ECTS	21
FORMA PROWADZENIA ZAJĘĆ		Liczba godzin	Kalkulacja punktów ECTS
Godziny kontaktowe z nauczycielem akademickim			
wykład (W)		74	5
Seminarium (S)		30	2
Ćwiczenia (C)		100	5
Zajęcia Praktyczne (ZP)		160	4,5
Praktyka zawodowa (PZ)		80	3
Samodzielna praca studenta			
Przygotowanie do zajęć i zaliczeń		50	1,5

3. CELE KSZTAŁCENIA	
C1	Dostarczenie wiedzy w zakresie budowy anatomicznej i morfologicznej gruczołu piersiowego oraz fizjologii procesu laktacji.
C2	Przekazanie wiedzy na temat korzyści wynikających z karmienia piersią, możliwych przeciwwskazań do karmienia piersią oraz szczegółowe omówienie składu pokarmu kobiecego i czynników, które go determinują.
C3	Kształcenie dotyczące oceny stanu odżywienia kobiety ciężarnej i omówienie zasad żywienia w zależności od stanu odżywienia matki.
C4	Przedstawienie zasad żywienia kobiet karmiących piersią i przygotowanie do aktywnej roli położnej w zakresie edukacji żywieniowej w czasie laktacji.
C5	Zapoznanie studenta z zasadami opieki nad ciężarną z ciążą fizjologiczną, nad rodzącą podczas fizjologicznego porodu oraz nad położnicą i jej dzieckiem/rodziną
C6	Przygotowanie studenta do objęcia opieką ciężarnej, rodzącej, położnicy i jej dziecka podczas zajęć w szpitalu
C7	Zapoznanie studenta z podstawami teoretycznymi opieki nad pacjentką, niezbędnymi do oceny sytuacji zdrowotnej, zaplanowania opieki i podjęcia działań w warunkach symulowanych i w pracowni umiejętności wdrożenie tej opieki podczas działań praktycznych.
C8	Kształcenie dotyczące wiadomości i umiejętności niezbędnych do realizacji procesu pielęgnowania i sprawowania profesjonalnej opieki nad pacjentem z uwzględnieniem jego stanu
C9	Dostarczenie wiedzy z zakresu higieny rąk i jej miejsca w profilaktyce rozprzestrzeniania się zakażeń szpitalnych
C10	Przygotowanie do pracy zespołowej, w szczególności aktywnej roli położnej w zapobieganiu swoistym zagrożeniom biologicznym w czasie ciąży i porodu
C11	Przygotowanie do pracy z materiałem biologicznym i diagnostycznym

4. STANDARD KSZTAŁCENIA – SZCZEGÓŁOWE EFEKTY UCZENIA SIĘ *(dotyczy kierunków regulowanych ujętych w Rozporządzeniu Ministra NiSW z 26 lipca 2019; pozostałych kierunków nie dotyczy)*

Symbol i numer efektu uczenia się zgodnie ze standardami uczenia się <i>(zgodnie z załącznikiem do Rozporządzenia Ministra NiSW z 26 lipca 2019)</i>	Efekty w zakresie
--	---------------------------------

Wiedzy – Absolwent* zna i rozumie:

C.W1	Status i istotę zawodu położnej, rolę zawodową położnej w ujęciu historycznym i współczesnym oraz uwarunkowania rozwoju zawodu położnej;
C.W2	Rolę, funkcje zawodowe i zadania położnej w opiece nad kobietą w różnych okresach jej życia i różnym stanie zdrowia oraz nad jej dzieckiem i rodziną
C.W3	Rolę położnej w zespole interdyscyplinarnym w procesie promowania zdrowia, profilaktyki, diagnozowania, leczenia i rehabilitacji kobiety w różnych okresach jej życia i różnym stanie zdrowia
C.W4.	istotę opieki pielęgniarstwa i położniczej opartej o wybrane założenia teoretyczne (Florence Nightingale, Dorothea Orem, Betty Neuman, Callista Roy, Madeleine Leininger, Ramona Mercer, Aaron Beck)
C.W5	istotę, cel, wskazania, przeciwwskazania, powikłania, niebezpieczeństwa, obowiązujące zasady i technikę wykonywania przez położną podstawowych czynności pielęgniarstwa, diagnostycznych, leczniczych i rehabilitacyjnych;
C.W6	Metody, sposoby, zasady, techniki i procedury stosowane w pracy położnej w specjalistycznej opiece nad kobietą ciężarną, kobietą rodzącą, kobietą w okresie połogu i jej dzieckiem oraz nad kobietą zagrożoną chorobą i chora ginekologicznie
C.W7	zasady postępowania aseptycznego i antyseptycznego w celu zapobiegania zakażeniom szpitalnym;
C.W8	Zasady dokumentowania stanu zdrowia i prowadzenia dokumentacji medycznej

Umiejętności – Absolwent* potrafi:

C.U1	Posługiwać się właściwym nazewnictwem z zakresu opieki położniczej, neonatologicznej i ginekologicznej oraz interpretować podstawowe pojęcia z zakresu praktyki zawodowej położnej
C.U2	Gromadzić informacje metodą wywiadu, obserwacji, pomiarów, badania przedmiotowego i analizy dokumentacji w celu rozpoznania stanu zdrowia kobiety chorej ginekologicznie, kobiety ciężarnej, kobiety rodzącej, kobiety w okresie połogu oraz noworodka, a także interpretować i dokumentować uzyskane wyniki na potrzeby diagnozy położniczej

C.U3	Prowadzić dokumentację medyczną i posługiwać się nią
C.U4	Przygotowywać kobietę, jej dziecko, siebie i stanowisko pracy do przeprowadzenia badań i zabiegów diagnostycznych, pielęgnacyjnych oraz leczniczych stosowanych w położnictwie, neonatologii i ginekologii, a także uczestniczyć w ich przeprowadzaniu
C.U5	prowadzi, dokumentuje i ocenia bilans płynów pacjenta
C.U6	wykonuje pulsoksymetrię, pomiary podstawowych parametrów życiowych, pomiary antropometryczne, w tym noworodka po porodzie, i gazometrię, w tym z krwi pępowinowej
C.U7	pobiera materiał do badań laboratoryjnych i bakteriologicznych oraz asystuje lekarzowi przy badaniach diagnostycznych stosowanych w położnictwie, neonatologii i ginekologii
C.U8	pobierać wymaz do oceny biocenozy z pochwy i szyjki macicy oraz wymaz cytonkologiczny, a także zabezpieczać pobrany materiał;
C.U9	wykonuje testy diagnostyczne dla oznaczenia ciał ketonowych i glukozy we krwi i w moczu oraz cholesterolu we krwi, a także inne testy paskowe
C.U10	wykonywać badania przesiewowe noworodka;
C.U11	wykonywać badanie piersi i oceniać gruczoł piersiowy;
C.U12	przechowuje i przygotowuje leki zgodnie z obowiązującymi standardami, podaje pacjentom leki różnymi drogami oraz oblicza dawki leków i modyfikuje dawki insuliny
C.U13	wykonywać szczepienia przeciwko grypie, WZW i HPV
C.U14	zakłada i usuwa cewnik z żył obwodowych, wykonuje kroplowe wlewy dożylnie oraz monitoruje i pielęgnuje miejsce wkłucia obwodowego
C.U15	zakłada cewnik do pęcherza moczowego i usuwa go oraz monitoruje diurezę
C.U16	wykonuje zabiegi doodbytnicze
C.U17	zakładać zgłębnik do żołądka, monitorować i usuwać ten zgłębnik, w tym u noworodka i niemowlęcia
C.U18	Wykorzystywać dostępne metody karmienia pacjenta, w tym noworodka i niemowlęcia;
C.U19	wykonuje zabiegi higieniczne, pielęgnuje skórę i jej wytwory oraz błony śluzowe z zastosowaniem środków farmakologicznych i materiałów medycznych, w tym stosuje kąpiele lecznicze
C.U20	dobiera metody, techniki i środki pielęgnacji ran na podstawie ich klasyfikacji oraz ocenia ryzyko rozwoju odleżyn, a także stosuje działania profilaktyczne
C.U21	Przemieszczać i pozycjonować pacjenta z wykorzystaniem różnych technik i metod, wykonywać ćwiczenia czynne i bierne oraz gimnastykę oddechową, drenaż ułożeniowy, inhalację i odśluzowywanie dróg oddechowych
C.U22	stosuje zabiegi przeciwzapalne
C.U23	Stosować zasady aseptyki i antyseptyki oraz planować i wdrażać postępowanie w przypadku ekspozycji na zakażenie

*W załącznikach do Rozporządzenia Ministra NISW z 26 lipca 2019 wspomina się o „absolwencie”, a nie studencie

5. POZOSTAŁE EFEKTY UCZENIA SIĘ *(nieobowiązkowe)*

Kompetencji społecznych – Absolwent jest gotów do:

K1	Kierowania się dobrem pacjenta, poszanowania godności i autonomii osób powierzonych opiece, okazywania zrozumienia dla różnic światopoglądowych i kulturowych oraz empatii w relacji z pacjentem i jego rodziną
K2	Przestrzegania praw pacjenta
K3	Samodzielnego i rzetelnego wykonywania zawodu zgodnie z zasadami etyki, w tym przestrzegania wartości i powinności moralnych w opiece nad pacjentem
K4	Ponoszenia odpowiedzialności za wykonane czynności zawodowe
K5	Zasięgania opinii ekspertów w przypadku trudności z samodzielnym rozwiązaniem problemu
K6	Przewidywania i uwzględniania czynników wpływających na reakcje własne i pacjenta
K7	Dostrzegania i rozpoznawania własnych ograniczeń w zakresie wiedzy, umiejętności i kompetencji społecznych oraz dokonywania samooceny deficytów i potrzeb edukacyjnych

6. ZAJĘCIA

Forma zajęć	Treści programowe	Efekty uczenia się
WYKŁADY		
W1 – NZG	<i>Wpływ stylu życia na zdrowie prokreacyjne i ciążę. T2. Wpływ używek, leków i stylu życia na okres przedkoncepcyjny- zadania położnej</i>	C.W2
W2 – NZG	<i>Szkoła rodzenia jako jedna z form edukacji kobiety i jej rodziny. T4. Omówienie programu szkoły rodzenia.</i>	C.W3
W3 – NZG	<i>Poród fizjologiczny. T7. Definicja porodu fizjologicznego. Objawy rozpoczynającego się porodu Przebieg porodu z podziałem na poszczególne okresy. Pierwiastka, wieloródka, obserwacja pacjentki i postępowanie położnej w poszczególnych okresach porodu.</i>	C.W6
W4 – NZG	<i>Poród naturalny w warunkach pozaszpitalnych. T17. Definicja porodu naturalnego. Poród w domu i domu narodzin-warunki, zasady i przebieg porodu.</i>	C.W6

	<i>Przygotowanie i rola położnej w przyjęciu porodu w warunkach pozaszpitalnych. udział rodziny w porodzie domowym.</i>	
W5 – NZG	<i>Opieka nad noworodkiem w trzecim i czwartym okresie porodu. T18. Wpływ pierwszego kontaktu na matkę i dziecko. Zachowania wrodzone po porodzie, po umieszczeniu noworodka w kontakcie skóra do skóry. Zapewnienie bezpieczeństwa noworodka. Gotowość maki i dziecka do podjęcia pierwszego karmienia. Rola położnej w ocenie stanu noworodka po porodzie. Pierwsze czynności pielęgnacyjne nad noworodkiem. Fizjologia pierwszego oddechu w kontekście przebytego porodu.</i>	C.W6
W6 – NZG	<i>Preindukcja i indukcja porodu. T12. Definicja, wskazania i przeciwwskazania do preindukcji i indukcji porodu. Omówienie metod, różnicy, przygotowanie i postępowanie z pacjentką zakwalifikowaną do preindukcji lub indukcji porodu.</i>	C.U6;
W7 – NZG	<i>Przebieg połogu fizjologicznego. T9. Definicja połogu i jego charakterystyka. Aktywność fizyczna w okresie połogu, aktywność seksualna, dieta, suplementacja. Higiena dnia codziennego.</i>	C.W6
W8 – NZG	<i>Opieka nad położnicą i noworodkiem po porodzie zabiegowym. T.10. Ocena stanu ogólnego, położniczego i emocjonalnego pacjentki po porodzie zabiegowym.</i>	C.W6
W9 – NZG	<i>Opieka nad położnicą i noworodkiem po cięciu cesarskim. T.11. Ocena stanu ogólnego, położniczego i emocjonalnego pacjentki po cięciu cesarskim. Pielęgnacja rany po cięciu cesarskim.</i>	C.W6
W10 – NZG	<i>Karmienie piersią. T13. Monitorowanie przebiegu karmienia. Edukacja matek.</i>	C.W6,
W11 – NZG	<i>Czynność skurczowa mięśnia macicy w ciąży i w czasie porodu fizjologicznego. T5. Czynniki wyzwalające czynność skurczową: miogenne, neurogenne, hormonalne. Czas narodzin – rola płodu w wyzwalaniu czynności skurczowej. Przepływ krwi przez macicę – jako czynnik wyzwalający czynność skurczową mięśnia macicy. Czynność skurczowa a mechanizm rozwierania się szyjki macicy. Pojęcia stosowane w ocenie czynności skurczowej mięśnia macicy. Rodzaje skurczów w zależności od momentu ich występowania.</i>	C.W6
W12 – NZG	<i>Kardiotokografia. T6. Podstawowe pojęcia, test oksytocynowy: niestresowy, stresowy. Interpretacja zapisu KTG, interpretacja testu oksytocynowego).</i>	C.W5
W13 – NZG	<i>Proces pielęgnowania rodzącej. T.14. Zebranie wywiadu ogólnego, położniczego ginekologicznego. Problemy pielęgnacyjne rodzącej. Planowanie opieki nad rodzącą.</i>	C.W8

W14 – NZG	<i>Proces pielęgnowania położnicy. T.15. Zebranie wywiadu ogólnego, położniczego ginekologicznego. Problemy pielęgnacyjne położnicy i noworodka. Planowanie opieki nad położnicą i noworodkiem.</i>	C.W8
W15 – NZG (Podst.piel)	<i>Podstawy naukowe pielęgniarstwa</i>	C.W4
W16 – NZG (Podst.piel)	<i>Rola, funkcje i zadania pielęgniarki</i>	C.W4
W17 – NZG (Podst.piel)	<i>Teorie pielęgnowania</i>	C.W4
W18 – NZG (Podst.piel)	<i>Podstawy opieki nad ciężko chorym, chorym o niepomyślnym rokowaniu, przewlekle chorym i umierającym – różnicowanie pojęć</i>	C.W5
W19 – NZG (Podst.piel)	<i>Stan zagrożenia życia – opieka i postępowanie.</i>	C.W5
W20 – NZG (Podst.piel)	<i>Opieka nad pacjentem cierpiącym ból.</i>	C.W5
W21 – NZG (Podst.piel)	<i>Wstrząs – rodzaje, przyczyny, postępowanie.</i>	C.W5
W22-NZI	<i>Zmiany ustrojowe zachodzące w organizmie kobiety w czasie ciąży. Podstawy zasad żywienia w ciąży o przebiegu prawidłowym. T.19. Zmiany zachodzące w układzie krążenia, oddechowym, pokarmowym, moczowo-płciowym i wydzielania wewnętrznego. Zmiany metabolizmu kobiety ciężarnej. Używki a ciąża. Bezpieczeństwo mikrobiologiczne żywności w ciąży.</i>	C.W2, C.W3, C.W6
W23-NZI	<i>Budowa gruczołu piersiowego. Fizjologia procesu laktacji. T.20. Anatomia i morfologia gruczołu piersiowego. Dojrzewanie gruczołu piersiowego wg. skali Tannera. Zmiany zachodzące w gruczołach piersiowych w czasie ciąży. Fazy procesu laktacji. Poziomy leżące u podstaw laktacji (hormonalny, neurohormonalny, autokryny); odruch prolaktynowy, odruch oksytocynowy. Możliwe przyczyny zaburzeń przebiegu laktacji. Przeciwwskazania do karmienia piersią. Korzyści wynikające z karmienia piersią (dla matki i dla dziecka).</i>	C.W3.C.W6
W24-NZI	<i>Zasady żywienia kobiet w okresie laktacji. T.21 Wydatek energetyczny związany z laktacją. Zapotrzebowanie na makroskładniki odżywcze (białka, tłuszcze, węglowodany), witaminy i składniki mineralne. Suplementacja diety kobiety karmiącej piersią. Używki a karmienie piersią.</i>	C.W2, C.W3, C.W6
W25-NZI	<i>Pokarm naturalny – badania nad składem mleka kobiecego, analiza czynników wpływających na jego wartość odżywczą. T.22 Skład pokarmu kobiecego. Analiza wartości energetycznej i odżywczej mleka za pomocą analizatora MIRIS (wstęp do zajęć</i>	C.W6

	<i>seminaryjnych). Różnice w biochemicznym składzie mleka matek wcześniaków i noworodków urodzonych o czasie. Wpływ sposobu żywienia i stanu odżywienia matki na wartość odżywczą produkowanego przez nią pokarmu.</i>	
W26-NZI	<i>Funkcjonowanie Banków Mleka w Polsce. Karmienie naturalne noworodków urodzonych przedwcześnie. T23 Rekomendacje krajowe i światowe dotyczące stosowania mleka bankowego. Kryteria rekrutacji dawczyń i zasady przekazywania mleka z banku mleka. Kontrola jakości i bezpieczeństwo mleka z banku mleka. Aktualne zalecenia dotyczące karmienia naturalnego noworodków urodzonych przedwcześnie. Wzmacniacze mleka kobiecego. Wzmacniacze jedno- i wieloskładnikowe</i>	C.W2
W27-NZI (Podst. Piel.)	<i>Zakażenia szpitalne, źródła zanieczyszczeń mikrobiologicznych i sposoby ograniczenia ich emisji,</i>	
W28-NZI (Podst. Piel.)	<i>Komórki macierzyste</i>	
W29-NZI (Podst. Piel.)	<i>Przetaczanie preparatów krwi i produktów krwiopochodnych.</i>	
SEMINARIA		
S1 – NZG	<i>Uwarunkowania historyczne i status prawny zawodu położnej. Istota zawodu położnej. T1.. Zadania i funkcje zawodowe położnej. Samodzielność zawodu położnej.</i>	C.W1, C.W.2, C.U1
S2 – NZG	<i>Opieka przedkoncepcyjna. T2. Cele opieki przedkoncepcyjnej. Udział położnej w przygotowaniu do rodzicielstwa/ Czynnika ryzyka wpływające na zapłodnienie i przebiegu ciąży (cechy indywidualne rodziców). Promocja zachowań prozdrowotnych.</i>	C.W6, CU2
S3 – NZG	<i>Fizjologia ciąży. T3. Gra hormonalna w okresie ciąży. Zmiany zachodzące w organizmie kobiety w okresie ciąży. Dolegliwości w okresie ciąży - sposoby ich łagodzenia.</i>	C.W6, C.U2
S4 – NZG	<i>Opieka położnej nad kobietą w ciąży fizjologicznej. T4. Standard opieki okołoporodowej. Szczepienia ochronne w okresie ciąży.</i>	C.W6, C.U2, C.U13
S5 – NZG	<i>Opieka nad kobietą i noworodkiem w pierwszych dobach porodu. T5. Zmiany zachodzące w organizmie kobiety w okresie porodu. Pielęgnacja krocza. Zasady wykonywania badań przesiewowych u noworodka</i>	C.W6, C.U1, C.U2, C.U10
S6 – NZG	<i>Opieka nad kobietą w poroku po cięciu cesarskim. T6. Pielęgnacja rany po cięciu cesarskim</i>	C.W6, C.U1, C.U2
S7 – NZG	<i>Fizjologia laktacji. T7. Monitorowanie przebiegu karmienia – wskaźniki skutecznego karmienia. Ssanie (wskaźniki pobierania pokarmu, ocena efektywności karmienia) Mechanizm ssania. Ocena efektywności karmienia. Zasady postępowania w czasie laktacji. Długość karmienia piersią. Standardy postępowania.</i>	C.W6; C.U18

S8 – NZG (Podst.piel)	<i>Proces pielęgnowania. Cechy procesu pielęgnowania. Etapy procesu pielęgnowania</i>	C.W8
S9 – NZG (Podst.piel)	<i>Odleżyny. Definicja i etapy powstawania odleżyn. Profilaktyka, objawy, podział i leczenie odleżyn.</i>	C.W8; C.U20
S10 – NZG (Podst.piel)	<i>Objawy pochodzące z układu krążenia i układu oddechowego. Funkcje układu krążenia oddechowego. Charakterystyka tętna, ciśnienia tętniczego krwi i oddechów. Zaburzenia pracy układu krążenia i układu oddechowego.</i>	C.W8
S11 – NZG (Podst.piel)	<i>Objawy pochodzące z układu pokarmowego i moczowego. Charakterystyka zaburzeń pracy w układzie pokarmowym i moczowym.</i>	C.W8
S12 – NZG (Podst.piel)	<i>Objawy pochodzące z układu nerwowego. Objawy neurologiczne i psychiczne świadczące o zaburzeniach funkcjonowania układu nerwowego.</i>	C.W8
S13 – NZI	<i>Zajęcia realizowane w Banku Mleka w Szpitalu Specjalistycznym im. Świętej Rodziny SPOZ przy ul. Madalińskiego 25. Omówione zostaną praktyczne aspekty funkcjonowania Banków Mleka w Polsce. Udział w procesie rekrutacji dawczyń.</i>	C.U1
S14 – NZI	<i>Praktyczne wykorzystanie umiejętności w zakresie żywienia kobiet ciężarnych i karmiących piersią – ‘case studies’ dotyczące poradnictwa żywieniowego dla obu grup kobiet.</i>	C.U18
S15 – NZI (Podst.piel)	<i>Higiena rąk – wymagania stawiane pracownikom medycznym.</i>	C.W33, C.U23
ĆWICZENIA		
C1 – NZG	<i>Naturalne metody rozpoznawania płodności. T1. Metody wielowskaźnikowe. Szczegółowe omówienie metody objawowo termicznej Rotzera i zasad jej prowadzenia. Sposób wypełniania i interpretacji karty cyklu. Nauka samobadania szyjki macicy i obserwacji śluzu.</i>	C.U1; C.U2, C.U3
C2 – NZG	<i>Przygotowanie psychofizyczne ciężarnej do porodu-ćwiczenia usprawniające i oddechowe. T4. Zasady funkcjonowania szkoły rodzenia. Rodzaje ćwiczeń gimnastycznych dla ciężarnych. Gimnastyka oddechowa przed porodem.</i>	C.U1;
C3 – NZG	<i>Przyjęcie ciężarnej, rodzącej do szpitala i sali porodowej. Obliczanie terminu porodu różnymi metodami. T3. Postępowanie przy przyjęciu ciężarnej/rodzącej do szpitala i sali porodowej w trybie nagłym i planowym. Metody obliczania terminu porodu i określania wieku ciążowego. Elementy oceny sytuacji położniczej z ocena czynników ryzyka. Dokumentowanie przyjęcia ciężarnej/rodzącej do szpitala.</i>	C.U2, C.U3

C4 – NZG	<i>Nakładanie jałowej odzieży ochronnej, przygotowanie zestawów do porodu i szycia krocza T1. Zakładanie odzieży ochronnej i jałowych rękawic. Prezentacja narzędzi położniczych, sprzętu medycznego i materiałów opatrunkowych. Przygotowanie zestawów do porodu i szycia.</i>	C.W7; C.U4;C.U23
C5 – NZG	<i>Poród w pozycjach wertykalnych. T5. Pozycje wertykalne w poszczególnych etapach porodu. Zalety wynikające z przyjęcia pozycji wertykalnej. Przebieg porodu w pozycjach wertykalnych a horyzontalnej.</i>	C.W6 C.U4 C.U21
C6 – NZG	<i>Przygotowanie rodzącej i położnej do przyjęcia porodu. T6. Przygotowanie rodzącej do drugiego okresu porodu. Przygotowanie położnej do przyjęcia porodu stosownie do pozycji przyjmowanej przez rodzącą. Zasady jałowego mycia krocza. Przyjęcie porodu z ochroną i nacięciem krocza. Ocena stanu zdrowia noworodka. Zakres czynności osoby asystującej przy porodzie. Zasady przyjęcia i oceny łóżyska. Postępowanie z noworodkiem w pierwszych dwóch godzinach po porodzie.</i>	C.W6 C.U4 C.U21
C7 – NZG	<i>Szycie krocza. Przygotowanie położnej, pacjentki i stanowiska pracy do zabiegu szycia krocza. Technika zakładania wzierników.</i>	C.W6 C.U4 C.U21
C8 – NZG	<i>Proces pielęgnowania położnicy i jej dziecka po fizjologicznym porodzie. T8. Etapy procesu pielęgnowania u położnicy i dziecka po porodzie fizjologicznym. Najczęstsze problemy położniczo-pielęgnacyjne występujące w przebiegu połogu i sposoby ich rozwiązywania. Dokumentowanie procesy pielęgnowania położnicy po porodzie fizjologicznym.</i>	C.U1, C.U2; C.U3
C9 – NZG	<i>Sztuka karmienia piersią. T.9 Technika karmienia, podstawowe pozycje do karmienia, sposoby przystawiania dziecka do piersi, Mechanizm ssania (prawidłowe i nieprawidłowe uchwycenie piersi, podstawowe odruchy). Sposoby odciągania pokarmu (odciąganie ręczne, odciąganie z użyciem sprzętu do odciągania pokarmu). Przechowywanie pokarmu kobiecego. Metody dokarmiania dzieci karmionych piersią (zakraplacz, łyżeczka, kubeczek, cewnik, butelki specjalistyczne, system SNS). Zasady badania gruczołu piersiowego. Przygotowanie pacjentki i położnej do badania gruczołu piersiowego.</i>	C.U2, C.U4 ,C.U11; C.U18, C.U21
C10 – NZG	<i>Biocenoza pochwy.T.9 Przygotowanie pacjentki i położnej do pobrania wymazu do oceny biocenozy pochwy. Postępowanie z pobranym materiałem,</i>	C.U8
C11 – NZG (Podst.piel)	<i>Profilaktyka zakażeń szpitalnych. Aseptyka, antyseptyka.</i>	C.U23

C12 – NZG (Podst.piel)	<i>Prowadzenie dokumentacji medycznej: karta gorączkowa, indywidualna karta zleceń lekarskich, raport pielęgniarski.</i>	C.U3
C13 – NZG (Podst.piel)	<i>Mierzenie temperatury, tętna, oddechów, ciężaru ciała i wzrostu.</i>	C.U4, C.U6
C14 – NZG (Podst.piel)	<i>Mierzenie ciśnienia tętniczego</i>	C.U4, C.U6
C15 – NZG (Podst.piel)	<i>Pomiar poziomu glukozy we krwi.</i>	C.U4, C.U6, C.U9
C17 – NZG (Podst.piel)	<i>Enema – zasady, wskazania, przeciwwskazania.</i>	C.U4; C.U16
C18 – NZG (Podst.piel)	<i>Płukanie żołądka.</i>	C.U4
C19 – NZG (Podst.piel)	<i>Zakładanie cewnika do pęcherza moczowego – zasady, sposób wykonania, rodzaje cewników. Prowadzenie bilansu płynów.</i>	C.U4; C.U5; C.U15
C20 – NZG (Podst.piel)	<i>Zasady podawania leków – doustnych, wziewnych, przez błonę śluzową, doodbytniczych.</i>	C.U4; C.U12; C.U16
C21 – NZG (Podst.piel)	<i>Wstrzyknięcia śródskórne. Manipulowanie sprzętem do wstrzyknąć.</i>	C.U4
C22 – NZG (Podst.piel)	<i>Nakłucie żyły, pobieranie krwi.</i>	C.U4,
C23 – NZG (Podst.piel)	<i>Wstrzyknięcia podskórne.</i>	C.U4
C24 – NZG (Podst.piel)	<i>Wstrzyknięcia domięśniowe.</i>	C.U4
C25 – NZG (Podst.piel)	<i>Podawanie leków drogą dożylną, zakładanie wenflonu, przygotowanie wlewu dożylnego.</i>	C.U4; C.U12, C.U14
C26 – NZI (Podst.piel)	<i>Chirurgiczne mycie rąk. Zakładanie jałowych rękawiczek.</i>	C.U4
C27 – NZI (Podst.piel)	<i>Pobieranie materiału do badań diagnostycznych: moczu, kału, płwociny, krwi, wymazy z jam ciała. Testy paskowe.</i>	C.U4, C.U7
C28 – NZI (Podst.piel)	<i>Zasady toczenia krwi i środków krwiopochodnych. Przygotowanie pompy infuzyjnej.</i>	C.U4; C.U14
ZAJĘCIA PRAKTYCZNE I PRAKTYKI ZAWODOWE		
ZP1 - NZG	<i>Obserwacja i pielęgnacja położnicy i noworodka w przypadku fizjologicznego przebiegu porodu. Pielęgnacja rany krocza. Kinezyterapia w porodu.</i>	CW6, C.W8 C.U1-C.U23 K1-K7
ZP2 – NZG	<i>Obserwacja i pielęgnacja położnicy i noworodka po cięciu cesarskim. Pielęgnacja rany brzucha. Kinezyterapia w porodu.</i>	CW6, C.W8 C.U1-C.U23 K1-K7
ZP3 – NZG	<i>Obserwacja i pielęgnacja położnicy i noworodka po porodzie zabiegowym. Pielęgnacja rany krocza. Kinezyterapia w porodu.</i>	CW6, C.W8 C.U1-C.U23 K1-K7

ZP4 – NZG	<i>Fizjologia laktacji i karmienie piersią. Zasady postępowania w poszczególnych problemach laktacyjnych.</i>	CW6, C.W20 C.U1-C.U23 K1-K7
ZP5 – NZG	<i>Opieka nad noworodkiem- kąpiel, pielęgnowanie kikutu pępowiny, badania przesiewowe, zgłębnikowanie żołądka</i>	C.W6 C.U1-C.U23 K1-K7

7. LITERATURA

Obowiązkowa

1. Bręborowicz G.H., Położnictwo, tom 1.Fizjologia ciąży, Wydawnictwo Lekarskie PZWL, Warszawa 2012
2. Bręborowicz G.H., Położnictwo i ginekologia Tom 1, Wydawnictwo Lekarskie PZWL, Warszawa 2020
3. Pschyrembel W., Dudenhausen J. W., Położnictwo praktyczne i operacje położnicze, Wydawnictwo Lekarskie PZWL, Warszawa, 5, 2007
4. Rabiej M., Barbara Mazurkiewicz B., Pielęgnowanie w położnictwie, ginekologii i neonatologii, Wydawnictwo Lekarskie PZWL, Warszawa 2018
5. Chapman V., Charles C.: Prowadzenie porodu, Wydawnictwo Lekarskie PZWL, Warszawa, 1, 2010
6. Drews K., Malewski Z., Słomko Z., Kardiologografia Kliniczna, Wydawnictwo Lekarskie PZWL Warszawa, 1,2020
7. Bień A., Opieka nad kobietą ciężarną, Wydawnictwo Lekarskie PZWL, Warszawa 2020
8. Stadnicka G., Opieka przedkoncepcyjna, Wydawnictwo Lekarskie PZWL, Warszawa 2020
9. Ćwiek D., Szkoła Rodzenia, Wydawnictwo Lekarskie PZWL, Warszawa, 1, 2018
10. Szostak-Węgierek D. Żywnienie w czasie ciąży i karmienia piersią. Wydawnictwo Lekarskie PZWL, 2021.
11. Banki Mleka w Polsce. Funkcjonowanie w podmiotach leczniczych – idea i praktyka. 2017.
12. Zarzycka D., B. Ślusarska, Podstawy Pielęgniarstwa, tom 1 i 2, Wydawnictwo Lekarskie PZWL, Warszawa 2020
13. Zahradniczek K., Pielęgniarstwo, PZWL Warszawa 2011
14. Ciechaniewicz W., Pielęgniarstwo ćwiczenia t. 1 i 2, PZWL Warszawa 2014
15. Kózka M., Płaszewska -Żywko L., Procedury pielęgniarstwa PZWL 2007
16. Huber A., Karasek-Kreutzinger B., Jobin-Howald U., Kompendium pielęgniarstwa Warszawa PZWL, 2015.
17. Krupienicz A., Podstawy Pielęgniarstwa repetytorium przedegzaminacyjne, Edra Urban & Partner, Wrocław 2019
18. Krupienicz A., Jaciubek M., Podstawowe procedury pielęgniarstwa, Edra Urban & Partner, 2021
19. Maj A., Gniewek D., Wybrane czynności pielęgniarstwa, MedPharm 2021
20. Grochans E., Łoś E., Ciechaniewicz W., Wstrzyknięcia śródskórne, podskórne, domięśniowe i dożylnie PZWL 2014
21. Heczko P. Mikrobiologia. Podręcznik dla pielęgniarek, położnych i ratowników medycznych. PZWL 2007.

22. Irwing W., Boswell T., Ala'Aldeen D. Mikrobiologia medyczna. Książka z cyklu „Krótkie wykłady”. Tłum. Szewczyk E., Balcerzak E., Różalski A. PWN 2008

Uzupełniająca

1. Królak-Olejek B., Czosnykowska-Łukacka M., Olejek I. Aktualne zalecenia dotyczące karmienia naturalnego noworodków urodzonych przedwcześnie z uwzględnieniem wzmacniania mleka kobiecego. Postępy Neonatologii. 2019, 25 (2), 81-87.
2. Wesołowska A., Pawlus B., Bernatowicz-Łojko U., Boryszewska-Kornacka M. Funkcjonowanie Banków Mleka w Polsce – Praktyczne Rekomendacje. Postępy Neonatologii. 2018, 24(1), 59-64.
3. Karmienie piersią w teorii i praktyce. Praca zbiorowa pod red. Nehring-Gugulska M, Żukowska-Rubik M, Pietkiewicz A. Kraków: Wydawnictwo Medycyna Praktyczna; 2012. Wydanie II poprawione. 2017.
4. Gaskin May I.: Duchowe położnictwo, wyd. Virgo, 2006
5. Gauge S.M., Henderson Ch.: KTG, Seria To Proste, Wydawnictwo Urban & Partner, Wrocław 2007
6. Gaskin May I.: Poród naturalny, Wydawnictwo: CoJaNaTo, Warszawa 2012

Rekomendowane strony internetowe:

<https://cnol.kobiety.med.pl/pl/www.pzh.gov.pl>

<https://www.who.int>

8. SPOSOBY WERYFIKACJI EFEKTÓW UCZENIA SIĘ

Symbol przedmiotowego efektu uczenia się	Sposoby weryfikacji efektu uczenia się	Kryterium zaliczenia
C.U1-C.U23	Zaliczenie umiejętności w pracowni położniczej i pielęgniarstwie Obserwacja w działaniu	Uzyskanie 60% punktów przydzielanych na checklistach za wykonanie poszczególnych czynności Prawidłowe wykonanie zadania
CW6, C.U1; C.U2, C.U3, C.U18, K6	Sporządzenie dokumentacji w postaci procesu pielęgnowania na podstawie przypadku w aplikacji „Wirtualny Pacjent”	Wypełniony prawidłowo proces pielęgnowania
C.W4, C.W5. C.W7., C.W8., C.U3., C.U4., C.U5., C.U6., C.U7., C.U9., C.U12., C.U14., C.U15., C.U16.,	Egzamin OSCE z Podstaw Pielęgniarstwa	60%

C.U19., C.U20., C.U21., C.U22.,		
C.W.1; C.W2; C.W3; C.W5; C.W6; C.W7; C.U1; C.U2; C.U10; C.U13; C.U23; C.U18	Egzamin testowy komputerowy (w sali komputerowej WUM)	Uzyskanie 60% prawidłowych odpowiedzi
C.W2, C.W3, C.W6, C.U18	Końcowy test zaliczeniowy (30 pytań testowych 1-krotnego wyboru).	<60% - brak zaliczenia ≥ 60% - zaliczenie
C.U1, CU18, K.1.	Sprawdzenie wstępnego przygotowania do zajęć seminaryjnych. Dyskusja podczas zajęć. Sprawdzanie karty pracy studenta.	Obecność na zajęciach, uzyskanie zaliczenia na karcie pracy studenta.
K.1-K.7	Samoocena studenta podczas zajęć praktycznych Ocena 360 stopni – ocena przez nauczyciela, pracowników szpitala, innych studentów i pacjenta	Ocena na podstawie skali Likerta samooceny w zakresie kompetencji społecznych. Kryterium zaliczenia – każdy efekt oceniony na 4 lub więcej

9. INFORMACJE DODATKOWE

NZG – strona internetowa Zakładu Dydaktyki Ginekologiczno-Położniczej

<https://zdg.wum.edu.pl/>

Wykłady są umieszczone na platformie e-learningowej

Studentów obowiązuje obecność na seminariach i ćwiczeniach – w przypadku nieobecności proszę o skontaktowanie się z osobą prowadzącą w celu ustalenia odrobienia zajęć

NZI -Aktualne informacje odnośnie przedmiotu można znaleźć na stronie internetowej Zakładu:

<https://biologiamedyczna.wum.edu.pl/>

Studentów obowiązuje:

- obecność na zajęciach wykładowych i seminaryjnych,
- na zajęcia seminaryjne realizowane w Szpitalu konieczność przyniesienia fartuchów i obuwia na zmianę (data zajęć zostanie podana przez osobę prowadzącą),
- przestrzeganie zaleceń bezpieczeństwa i higieny oraz zaleceń epidemicznych.

Egzamin OSCE z umiejętności położniczych zawarty w sylabusie będzie przeprowadzony na 3 roku.

„Prawa majątkowe, w tym autorskie, do sylabusu, przysługują WUM. Sylabus może być wykorzystywany dla celów związanych z kształceniem na studiach odbywanych w WUM. Korzystanie z sylabusu w innych celach wymaga zgody WUM.”